

a hadseregarancsnok elfogadta, s megbízta a 12. hadosztály és az 1. páncéloshadosztály együttes támadásának vezetésével." A harcok súlyosságát mutatja, hogy ezekben az egész 38./l. zászlóalj és egy tűzérőteg megsemmisült. A 12. hadosztály két nap alatt több mint 30%-os veszteséget szenvedett, és a további harcokból ki kellett vonni. A 2. hadsereg parancsnoksága kivonta az arcvonalból az 1. páncéloshadosztályt és a harc képtelen 12. hadosztályt is, melynek 18./l. és 38./l. zászlóalját 1942. augusztus 15-én nagy veszteségei miatt fel is oszlatta.

A háborúban és a háborúról született korabeli iratok, naplók, feljegyzések segítségével megtudhatjuk, valamelyest átérzhetjük az események súlyát, melyek szenvedéssel, borzalommal festik alá millió harcoló hőssé válásának útját, és örökös fájdalommal az el- és megsirató hátramaradottak életét. Czifra Károly a Korotojak

CSILLERT SANDOR	c. grv.	1917.09.08	-	1942.08.16
CSOKAN SIMON	honv.	1914.08.16	-	1942.08.16
CSONTOS ELEMÉR	honv.	1932.09.27	-	1942.08.08
CSONTOS JÁNOS	honv.	1914.01.22	-	1943.03.15
CSUTKAI ERNŐ	hdgy.	1919.03.13	-	1942.08.16
CZIFRA KÁROLY	grv.	1916	-	1942.08.16
CZINKOCI ANTAL	honv.	1909.04.17	-	1942.08.16
CZIRAKI LÁSZLÓ	t. zls.	1905.03.26	-	1942.08.16
CZOMBOS JÁNOS	t. zls.	1920.03.07	-	1942.08.16
CZUBERA MIKLÓS	honv.	1914.05.17	-	1942.08.16
DARÓC JENŐ	honv.	1926.02	-	1942.08.16

melletti hídfő visszaszerzéséért folyó harcokban, orosz földön, a Don-kanyarnál védve a székelly hazát, 1942. augusztus 13-án hősi halált halt. Mindössze 23 éves volt. A veszteségi lapján legközelebbi hozzátartozójának Kibédén Gereb Dénes református tiszteletes van feltüntetve, akit 1943. január 18-án értesítettek Károly haláláról. Czifra Károly nevét őrzi a Don melletti rudkinói temető egyik gránittáblája (mellékelt kép), valamint a kibédi templomban a hősök emléktáblája.

Források szerint az 1942. július-augusztusi csatákban a 2. Magyar Hadsereg vesztesége közel 15000 fő, melyből legénység több mint 14000 fő volt, ebből a IV. hadtesté 3300

fő. A halottakat később exhumálták, és maradványaikat Rudkinóban, a gyűjtőtemetőben helyezték örök nyugalomra. E temetőben 1.267 gránittáblát helyeztek el, melyekre a Don mellett elesett 12.595 magyar honvéd és munkaszolgálatos, illetve 44.331 eltűnt magyar katona nevét vésték fel (2015. évi adatok).

Minduntalan felvetődik a kérdés: miért kellett a székellyeknek – és általában a magyaroknak – Galíciában, vagy orosz földön védeni a védtelenül maradt székelly, magyar hazát?

Kötelességünk tisztelni minden katonánk hősi hely-

tállása előtt. Kötelességünk őket nem elfelejteni. Ezért emlékezünk, az emléküket életben tartjuk, megosztjuk másokkal is. Példaértékű az EMKE által kezdeményezett (2003-tól), minden év január 12-én megtartott emlékezés a marosvásárhelyi római katolikus temetőben a Don-kanyarban elesett hősök tiszteletére állított emlékműnél (Bocskai Vince alkotása/avatva 2005-ben). A megemlékezésen számos kulturális, történelmi hagyományörző civil szervezet (mellékelt kép), egyházak, vítézi rend képviselői, és más tiszteletadók vesznek részt.

Borbély Emma, a Kibédi Seprődi János Művelődési Egyesület elnöke, 2025 januárjában. (Adatforrás: dr. Horváth Imre napló; www.del-magyar.hu/ Dombai Tünde, Horváth Ferenc, Szanka József, Négyesi Lajos kutatók közös munkája; Hadtörténelmi Intézet és Múzeum; donkanyarportal.hu; Kibédi Református Egyház iratai)

Január

– Gazdag Erzsébet –

Január, január
mindig hócsizmában jár;
jégbajusza, jégkabátja,
zúzmara a jóbarátja.

Január, január
palotája nyitva áll.
Jégtükörű padlóján
korcsolyázik fiú, lány.

Áll a tánc, áll a bál.
Kicsi szánkó csengve száll.
Meg nem áll tán tavaszig,
mindaddig, míg havazik.

MEGHÍVÓ

XXVIII. KOSARAS HÁZASEMBER BÁL

HELYSZÍN: KIBÉDI KULTÚROTTHON
IDŐPONT: 2025. FEBRUÁR 8., 20 ÓRA
ZENE: FARKAS JÓZSEF ÉS ZENEKARA
BELÉPŐ: 100 RON/PÁR

SZERETETTEL VÁR MINDEN IDŐS ÉS FIATAL
HÁZASPÁRT A RENDEZŐSÉG!

2025. Február 8-án este 8 órártól szeretettel várunk minden idős és fiatal házaspárt a Kosaras HázaseMBER bálba!
Helyszín: Kibédi Kultúrotthon

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS 2025 – ŐS ÉV FEBRUÁRI PROGRAMJA KIBÉDEN

Első hét – Február 4. Kedd Műanyag és fém hulladék – Ki kell tenni a kapu elé

Második hét – Február 11. Kedd PAPIR és KÁRTON – Ki kell tenni a kapu elé

Harmadik hét – Február 18. Kedd Műanyag és fém hulladék – Ki kell tenni a kapu elé

Negyedik hét – Február 25. Kedd Üveg hulladék – A gyűjtő pontoktól viszik konténerekből

KIBÉDIEK

lapja

MEGJELENIK HAVONTA

KIBÉD ÉS A DON-KANYAR

A Don-kanyar emlékezete a köztudatban általában a magyar királyi honvédség 2. hadseregének 1943. január 12-én bekövetkezett vereségével társul. Ez az esemény a doni katasztrófa néven vonult be a magyar történelembe.

Hitler parancsára Magyarországnak katonai létszámát kötelező módon a legmagasabb szintre emelve kellett hadba vonulnia az oroszok ellen. Az erre vonatkozó feljegyzések szerint megtudhatjuk, hogy az oroszok ellen vívott csaták katasztrófák sorozata volt, mely már hónapok óta ezrével követelte a magyar és nem magyar áldozatokat. A 2. hadsereget 1942 áprilisában vezényelték a Don-kanyarhoz. Kezdeti létszáma 207.000 fő volt. November hónapban veszteségei miatt már több mint 35.000 katonát kellett küldeni pótlásnak. Frontharcai alatt – mint a magyar hadsereg egységei általában – német vezetéssel, mellérendelésben működtek (sokszor a visszavonulások idején a németek védőpajzsaként szolgáltak a magyarok). Egy év szolgálat után emberi vesztesége meghaladta a 127.000 főt (beleértve a halott, sebesült, hadifogságba esett katonákat). E hatalmas veszteség azt igazolja, hogy a hősök a végsőkig kitartottak, ha kellett, életük árán is.

A doni katasztrófa kibédi viszonylatban nyolcvankét és fél esztendővel ezelőtt kezdődött, ott a DON folyó mellett, 1942 nyarán. A 2. hadsereg élet-halált jelentő feladat megoldása hárult. Hadtesteit kirendelték a Voronyesztől délre található hídfők

védelmére, melyek a Don folyó szinte 200 km hosszú, bal parti szakaszán helyezkedtek el Gremyache és Kosztomarovo helységek között. Az oroszok ezt a vonalat igyekeztek uralni, és minden áron védeni vagy visszafoglalni. A hídfők birtoklása a magyar és a német alakulatok mindennemű ellátásának biztosítékát jelentette. A hadsereg parancsnoka Jány /Hautzinger/ Gusztáv volt. Először a III. hadtestet vetették be, mely azt a feladatot kapta, hogy 1942. június 28. és 1942. július 2. között foglalja el az oroszoktól Tyim városát, majd elérve a Don folyót, hídfőállást építsen ki. A parancsot teljesítette, de állományának nagy részét elvesztette.

A hadsereg IV. és VII. hadteste később érkezett a frontra, és feladata az volt, hogy visszaszerezze a három – még szovjet kézen levő – doni hídfőket. Uriv, Korotojak és Shchuche (oroszul scsucsje-nek ejtik!) települések környékén. Sajnos az egységek több száz kilométerre tudtak csak lerakodni a célpontoktól és hatalmas távolságot kellett gyalogolni a támadóhelyig. Ebben a fejezetben vett részt történetem kibédi főhőse, Czifra Károly, mint a IV. hadtest 12. hadosztály 38/1. zászlóaljának tartalékos őrzővezetője. Az a tény, hogy már 23 évesen őrzővezetőként szolgált, azt igazolja, hogy jó képességű, felelősségteljes hazafi volt. A családban különben már volt erre példa nem is egy. Nagypapja, Sándor első világháborús rokkant, az ő 23 éves Sándor fia (Károly nagybátyja) az első világháború egyik kibédi hősi halottja volt.

Személyi adatai szerint 1919-ben született Szovátán. Anyai nagyszülei Kibéden pásztor emberek voltak. Az édesanyja, Cifra Anna is itt született, és élt Károllyal együtt. A nagypapja – Cifra Sándor – siklói, nagynyja – Benedekfi Lúdia – kibédi származású volt. Károly Kibédről vonult be katonának.

Frontszolgálatát rövidre szabta a sors.

Több száz bajtársával együtt 1942. augusztus 7-én indultak a Korotojak hídfő visszaszerzéséért a biztos halálba. Hiteles leírás igazolja a tényét:

„Augusztus 5-én a szovjetek támadást indítottak a korotojaki hídfőből az itt védekező 10. könnyűhadosztály [k. ho.] ellen, amelyet vissza is szorítottak. Az ellentámadásra sietve bevetették az éppen beérkezett 12. k. ho.-t, amely 1000 km-es gyalogmenet után augusztus 7-én hajnali egykor ért a térségbe. A támadást ilyen körülmények között nem vállaló hadosztályparancsnokot (Illésházy Gábor vezérőrnagyot) a helyszínen tartózkodó Jány leváltotta, és támadásra küldte a hadosztályt.

Jány vezérezredes elhatározta, hogy augusztus 7-én az 1. páncéloshadosztállyal szétzúzza az urivi hídfőben levő szovjet csapatokat, a beérkezőben levő 12. hadosztállyal pedig megtisztítja a korotojaki hídfőt. A gyenge páncélelhárítás miatt Csataj Lajos altábornagy, a IV. hadtest parancsnoka nem tartotta elegendőnek a Korotojaknál védő 10. hadosztályt és a beérkezőben levő 12. hadosztály erejét. Ezért javasolta, hogy az 1. páncéloshadosztályt Uriv helyett Korotojaknál vessék be. Javaslatát

Marosvásárhelyi 9. honvéd huszárezred hagyományörző huszárnak tisztelgése

